

TÓTH ZSÓKA

Petőfi versek – akcentussal

Ausztráliában élő magyarok között,
2009. március 3–április 5.

Előzmények

Az Új-Dél-Walesi Magyar Szövetség 2008 nyarán konferenciát rendezett Sydney-ben azzal a céllal, hogy felmérjék az ausztráliai magyarság önazonosságának helyzetét és az ebből fakadó tennivalókat. A konferencia meghívott vendége és előadója volt Borbáth Erika, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főigazgatója. A konferencián elhangzott előadásokból és a beszélgetések során kikristályosodott, hogy milyen segítségre lenne szükség, illetve milyen segítséget nyújthat az intézet az egyik legnagyobb feladatban, az anyanyelv megtartásában.

Borbáth Erika megígérte, hogy az intézet két előadóművész, drámapedagógiával, színjátszással, versmondással foglalkozó szakember kiutazását támogatja, ausztráliai ellátásukról pedig a fogadó felek gondoskodnak.

Csaba Gábor, a Magyar Köztársaság nagykövete, Nagy Bálint főkonzul és Kardos Béla az Új-Dél-Walesi Magyar Szövetség elnökének összefogása és szervezése révén kialakult a program és megérkezett a Szövetség hivatalos meghívója.

Az utazásra kijelölt, fölkért személyek

Tóth Zsóka előadóművész, színjátszó versmondó és Tóth Zsuzsanna előadóművész, színházpedagógus voltak.

Sajnos, Tóth Zsuzsanna nem vállalhatta az egy hónapos távollétet, így került sor szinte az utolsó pillanatban Lázár Péter előadóművész, drámapedagógus felkérésére.

A felkészülés sok izgalmat jelentett, mert mindketten először utaztunk ilyen távoli országba, a világ másik felére, szakmai szempontból pedig izgalmas kihívás volt, vajon hogyan találunk közös hangot, mire számítanak velünk kapcsolatban és megfelelünk-e az elvárásaiknak, beválnak-e elképzeléseink a közös munkákról?

Így hát legjobb belátásunk és szakmai készségünk alapján minden eshetőségre felkészültünk, olyan anyagokat vittünk fejben, könyvben és másolatokban, amelyeket felhasználhatunk, ott hagyhatunk, elmondhatunk, játszhatunk, gyakoroltathatunk, bemutathatunk a korosztályokhoz és közösségekhez igazítva. A bőröndünk tele volt könyvekkel, CD-kel, ruhákkal (mert hiszen ősz volt ott, hiába néztük az interneten a hőmérsékletet, a vonzó 28 fokot), legyen mihez nyúlunk, ha mégis másra lenne szükségünk, mint ahogyan elgondoltuk.

A repülőút hosszú, és aki ráadásul az utolsó pillanatban megbetegszik, annak végtelennek tűnik, de megérkeztünk, épen, ha nem is egészségesen. Talán ezért is történhetett meg, hogy vendégvárónk a repülőtéren nem ismert meg bennünket a fotók alapján, így aztán egy gyors döntéssel mi írtuk föl, s tartottuk magasra a nevét, így találkoztunk Kardos Bélával. A hajnali órában máris indultunk Nagy Bálint főkonzul úr rezidenciájára, ahol barátságos légkörű beszélgetés, reggelizés indította egy hónapos ausztráliai tartózkodásunkat.

Családoknál laktunk. Gondoskodással vettek körül bennünket. Sydney-ben Kardos Béláék, Jakab Gyuriék, Kicsi Csilláék, Haraszi Emőkéék, Vastag Ilonáék és a Melbourne-i Kövesdy Éva és András. Szeretettel gondolunk rájuk. Még egy szót a betegségekről: mindenki gyógyított, mindenki jót akart, így aztán nem is volt más választás, mint látványosan és gyorsan meggyógyulni, köhögés nélkül verset mondani.

Vendéglátóink részéről a program készen állt és majd' minden napra jutott ismerkedés, találkozás, foglalkozás, fellépés.

Három hetet Sydney-ben, tíz napot Melbourne-ban töltöttünk. Mindkét város magyarságának kulturális élete átgondolt, sokszínű tevékenységet takar a legapróbbaktól az örökfiatalokig. Az arcokon látható időt elmossa a derű, és jó játék volt kettőnk között a ki, hány éves lehet, hiszen a nyolcvanas az itthoni hatvanas küllemével mosolygott ránk.

Sydney-i napok

Először a Maci Klubba látogattunk el, ahol az anyukák 2–5 éves apróságaikkal vesznek részt heti egy délelőtt, a közel három órás találkozásokon-foglalkozásokon, szabadtéren és teremben egyaránt alkalmas körülmények között. Körükben két alkalommal sikerült rövid műsort adni, mondókákat tanítani, közösen énekelni. Otthagytuk a korosztálynak szóló ringatókat, mondókákat, CD-ket és reméljük, azóta közösen éneklük a kicsikkel. Véleményünk szerint az ausztráliai magyarság anyanyelve megtartásának egyik legfontosabb pillére a Maci Klub.

Ebéd a „Maci” Klub

A Sydney magyar iskolában Harasta Emőkével

A Magyar Iskolában három korosztályban, heti két órában foglalkoznak az anyanyelv tanításával, bérelt helyszínen, iskolai körülmények között.

Itt találkoztunk az óvodásokkal, akikkel kevés időt tölthettünk el, igazából csak az ismerkedésre futotta, ám szereplésüket a március 15-i műsorban láttuk. Rövid hazafias versikékkal szerepeltek.

Az iskolások két csoportjával volt módunk több órás drámapedagógiai gyakorlatokat vezetni, valamint bevonni őket gyermekeknek szóló verses játékokba. A magyar nyelv különböző szintű ismerete nem volt akadálya a közös játékoknak, ami rendkívül oldott együttlétbe torkollott. A nyelvtanításnak két irányát tapasztalhattuk: van, akit magyarra, van, akit angolra kell tanítani, attól függően, milyen a családi háttér, mikor érkeztek Ausztráliába.

A középiskolásokkal (akik között magyar nyelvű érettségire készülők is voltak) egy alkalommal több órás foglalkozást tartottunk, amelyen szintén a magyar nyelven történő megszólalásra ösztönző gyakorlatokat mutattunk be és játszottunk a fiatalokkal. A gyakorlatok közül – tanárnőjük döntése alapján és a mi nagy örömünkre – beemelnek a vizsgafeladatok közé egy szituációs játékot, amelyet a legnagyobb kedvvel játszották.

A Körösi Csoma Sándor Cserkész Csapat rendkívül szervezeten, pontos tartalmi gyakorlati programmal működik. Körükben egy alkalommal foglalkoztunk a Petőfi verseket megszólalató március 15-i műsorra készülő versmondókkal.

Március 15-i ünnepség Sydneyben

Kiemelten fontos programként értékeltük a tanítók, tanárok, különböző szervezetek és civilek részvételével Nagy Bálint főkonzul úr által összehívott szakmai találkozót, ahol előadásra és beszélgetésre nyílt lehetőség a drámapedagógia és versmondás mibenlétéről, valamint közös részvétellel drámapedagógiai gyakorlatokat mutattunk be. A tervezettnél jóval hosszabb időt töltöttünk együtt, de a késő éjszakába nyúló találkozás után is nehezen indult haza a vendégsereg. Ezen a találkozón fogalmazódott meg az igény a kapcsolatépítés folytatásáról és a továbbképzés szükségességéről, lehetséges módjairól.

Délvidéki Népdalkör

Sydneyben tartózkodva megismerkedtünk a Délvidéki Magyarok Szövetségével, az általuk fenntartott művelődési ház munkájával, valamint a házban működő népdalkörrel. A népdalkör tagjai „fiatal” nyugdíjasok, de általánosan is elmondható, hogy Ausztráliában kortalanok az emberek. A március 15-i műsorra készülve, közös próbáink során kiderült, hogy mint idehaza, ott is szívesen áll színpadra ez a korosztály, szerepelnek és az éneklésen kívül örömmel játszanának is. Úgy gondoljuk, megfelelő szakember irányításával nagyon sikeres lehetne ez a művészeti tevékenység, és talán lehetőséget adna a fiatalok bevonására is, mert velük bizony nem találkoztunk a művelődési házban.

Szerepeltünk még a márciusi szüreti bálon és családi esten is, ahol tapasztalhattuk, mennyire erős az együvé tartozás érzése, az akarat, hogy őrizzék a messzi óhazából hozott hagyományait, csak hiányzik a szakember, aki biztos kézzel – táncban, énekekben, színjátásban – programot, tennivalót kínálna és vezetne. Otlétünk csak arra volt elég, hogy más lehetőséget is fölvilleünk. A hazaérkeztünk után kapott megható levelükből is éreztünk, szívesen vennék a segítséget.

Nagy meglepetésünkre – nem lévén táncosok – a Sydney-i Kengugró Néptáncgyűttes két estére várt bennünket beszélgetésre. Ezen kiderült, hogy a remek, középkorúakból álló táncsoport mögött nincs utánpótlás, egyelőre nem tudják átadni tudásukat az utánuk jövő nemzedéknek. Az együttesben a magyar származású táncosokon kívül angol anyanyelvű zenészek és táncosok is szerepelnek. Közösségfejlesztő, valamint szituációs játékok bemutatásával és játékosával, tartalmas és két hangulatos estét töltöttünk körükben. Úgy gondoljuk, a tánc mellett próbálkozhatnának színpadi játékkal is, ehhez – úgy éreztük – kedvük is lenne.

A találkozások, foglalkozások mellett március 15-i ünnepi műsorok szereplői voltunk: Canberrában a Magyar Köztársaság Nagykövetségén, a Sydney Magyar Házban rendezett központi ünnepségen, közreműködtünk a délvidékiek szüreti bálján, műsort adtunk az Erzsébet Otthon idős lakóinak.

Külön kell szólnom a közös műsorokról, amikor a diákokkal egy színpadon léptünk föl és nem tudom melyikünk izgult jobban. Az biztos, én őértük sokszorosan, mint magamért. Megindító pillanatokat éltünk át a délvidékiekkel közös ünnepi műsorban is, amelyben nehéz szavakkal szólt a márciusi ifjak 12 pontja. Igen, mert olvasni is, mondani is nehéz annak, aki lelkében igen, de nyelvében már nincs otthon.

Melbourne-i napok

A Melbourne-i magyarok impozáns Magyar Központot tartanak fenn, amelyben templom és iskola, táncgyűttes, nyugdíjas klub, különböző magyar szervezetek működnek és a magyar vonatkozású eseményeken kívül számos más programnak is otthont adnak.

A Melbourne-i Magyar Központ táblája

Két alkalommal látogattunk el az Árpád nevet viselő Idősek Otthonába, ahol beszélgetésre vártak bennünket, és az alkalomhoz illő műsorral szerepeltünk. Tapasztalhattuk, körülben az anyanyelven történő megszólalásnak még nagyobb jelentősége van, mivel idős korban – ahogyan elmondták – elhagyják a tanult (angol) nyelvet.

Két helyszínen találkoztunk iskolásokkal: a Bocskai Magyar Iskolában drámapedagógiai gyakorlatokat vezettünk, majd a Melbourne-i Magyar Központban egy délelőtt, több csoportban foglalkoztunk ugyanígy, óvodásokkal és iskolai csoportokkal. Melbourne-ban ez időben nem működik Maci klub.

Örömeinkre módunk nyílt a pedagógusokkal, cserkész és más szervezetek vezetőivel egy teljes délelőtnyi konzultációra, amelyen a drámapedagógia és versmondás témaköre volt napirenden. Szívesen vettek részt a gyakorlatokban és várják a folytatást.

A nagy összefogásra Koltai Gergely és Szűts István: Megfeszített című rockoperája mutatott példát. Quittner János pozsonyi rendező nem először rendez a Melbourne-i magyarok körében. 10 évvel ezelőtt az István, a király-t, majd az 1956-os forradalom 60. évfordulóján, Melbourne főterén – a Federation square-en – mutattak be nagyhatású, néptánc elemekre épülő műsort. Mindkét előadás legendássá nőtt az évek alatt ez lendületet adott az újabb munkához. A

fél éves készülődéssel színpadra állított mű teljes play back-kel ment (ez a tény félelemmel töltött el az előadás előtt), de kiváló rendezői invencióval és akarattal, remek táncosokkal és a főszereplők kiválasztásának telitalálatával, kiváló előadás született, amelyben azért a shakespeareai-i mesteremberek bája is jelen volt. A zsúfolásig megtelt teremben az itt és most lélekben együtt vagyunk ritka, felemelő pillanatában lehetett részünk.

Találoztunk a nagylétszámú (250 fő) nyugdíjasklub tagjaival és vidám hangulatú versekkel szerepeltünk klubnapjukon.

A Melbourne-i Magyar Központ vezetői az utolsó napok egyikén beszélgetésre invitáltak bennünket, amelynek fölvetései a jövőre vonatkoztak. Főként a fiatalok bevonásával, a mostanában Magyarországról munkavállalási céllal érkezők megszólításáról és a magyar közösségbe való bevonásuk mikéntjéről esett szó.

Megismerve munkájukat (az utolsó napon Kövesdy Évától kapott, a Magyar Központ működését bemutató anyag után különösen) el kell ismerni, sok és vitathatatlanul értékes program zajlott az elmúlt években a magyar közösség, az anyanyelv megtartásáért, keresik a fejlesztés lehetőségeit, a kapcsolatokat.

Nyilvánosság

Kint létünk alatt interjút adtunk Sydney-ben a SBS Rádióknak (86 kisebbség nyelvén közvetítetnek műsorokat országszerte), műsorunkat fölvette a Duna Televízió (ittthon is láthatóak voltunk), újságcikket írtunk, amely meg is jelent a Magyar Központ Híradó c. újságjában, és hírt adott rólunk a Magyar Élet c. periodika.

Közérzet

Sidney-ben és Melbourne-ban is szinte családtagként lehettünk jelen a szállást és ellátást adó családoknál. Nagyszerű vendéglátók, a magyar közösség elkötelezett, nyitott szellemű, tevékeny vezetői, vagy aktív résztvevői a szervezeteknek.

A dolgaink mellett és közben megismerhettük egy kis szeletét ennek a csodálatos országnak, tapasztalhattuk, hogyan védik értékeiket, természeti kincseiket. A világ legtermészetesebb módján tartják be a közösségi együttélés szabályait, akár az utakon való közlekedésre, akár a buszvezetők végtelen türelmére és udvariasságára gondolunk.

Az önkéntes munka mindenütt jelenlévősége a társadalom fejlettségének fokmérője. Az iskola környéki zebráknál ügyelő nagyszülők (egyenkalapban, mellényben és nem csak az iskolaév kezdetekor!), a nyugdíjasokat rendszeresen látogatók, a Sydney-i Olimpia önkénteseinek nevét örök időkre megörökítő oszloperdő az ember és munka megbecsülésének olyan pillérei, amelyekre építeni lehet.

A mindenütt földön, fűben, kövezett téren ülő, ebédelő, szünetelő, tanuló fiatalok, és kevésbé fiatalok látványa mutatta a tiszta, gondos környezetet, ugyanis nem szemétkben ültek, nem mocskos kövezeten és nem dobálták el a műanyag flakont és a szendvicses zacskót. Igen, ott is volt graffitti, ott ahol lehetett a tűzfalra festeni-fújni, de a szomszéd házat már nem kenték össze. És mindenütt sportoltak a szabad pályákon kortól függetlenül munka előtt-után, reggel és este, hétvégeken.

A lenyűgöző természeti környezet két végletével is találkozhattunk, a látóhatár széléig feketéllő leégett erdővel, ahol a tűz után három héttel már zöldellt az apró új hajtás, és Világos István tiszteletbeli konzul jóvoltából a Tizenkét apostolnak nevezett, szabdalt óceánparton járhattunk, ahol az idő végzi a maga munkáját és alkotja-rombolja a figurákat.

És ott a filmekből ismert Bondi Beach, a parti örökkel, az őszi 30 fokos napsütéssel, hullámokkal, szörfösökkel. Pár órára ebben is részünk volt.

Az úton átfutó mini „sárkányok”, az ablak párkányán napozó gyíkok, a fagyalt tölcserít emberi módon megfogó kenguruk, és az állandóan „kótyagos” koalák...

Az üzletben kedvesen kérdező eladó, akinek persze kiderült, hogy az egyik őse magyar...

A kedély és derű átragadt az emberre, amely nem csak a napsütés és tenger, az ég és a föld adta szépségek miatt olyan lefegyverző, ehhez az élet kiszámíthatósága is nagyban hozzájárul.

Természetesen a példák csak kiragadott impressziók, sokféle élmény ért bennünket, amelyek közül mégiscsak a találkozások, beszélgetések, foglalkozások, közös szereplések voltak a legfontosabbak.

A magyarság megéléséért való tenni vágyás és a sokféle feladat, amellyel tesznek is ezért, heroikusnak mondható, főként annak tudatában, hogy nagyon messze kerülve az óhazától beszélnek édes anyanyelvünket. Ebben segíteni, kötelességünk.

Bízunk a folytatásban.

Még a repülőgépen ültünk hazafelé jövet, amikor vendéglátóink levele már megérkezett Borbáth Erika főigazgató asszonyhoz:

„A legnagyobb elismeréssel tudom összegezni Tóth Zsóka és Lázár Péter canberrai és sydneyi tevékenységét. Ennek folytatására feltétlenül igényt tartunk. Arra kérjük a főigazgató asszonyt, tegye lehetővé, hogy jövőre is hasonló élményben részesedjünk diákjaink, cserkészeink, énekeseink és táncosaink épülésére, tanítóink, tanáraink továbbképzésére. Gondolom, az Ausztráliában nyert tapasztalataik értelmében javaslattal fognak élni egy rendszeres, intézményesített, és nagyobb volumenű kapcsolat kiépítésére. Erre feltétlenül számítunk magyar identitásunk megőrzése érdekében.

Szívélyes üdvözléssel:

*Kardos Béla
a NSW-i Magyar Szövetség elnöke”*

Érdeklődők gyűrűjében a konzulátuson